

A TENGERPÁRT

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, kedd, 1908. március 10.

57. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell' Ospedale. (Uj Wurzer ház). I. em.
TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 Mlér.

Egyről-másról.

A fővárosi sajtó valami tévedésből kifolyólag a fiumei rappresentanza botrányáról beszámolva azt a hirt portálta, hogy a fiumei polgármester beadta lemondását, mert a rappresentanza nem respektálta abbeli véleményét, hogy a rendőrségi tisztviselők elbocsátása illegális dolog. Nem kutatjuk, hogy a hiba miképpen eshetett meg, annyi azonban kétségtelen, hogy a óvárosi lapoknak a történetek után joguk volt ahhoz, hogy polgármesterválságot kombináljanak. A mi első értesüléseink is így szóltak. Most azonban kiderült, hogy nincs az a kellemetlen incidens, ami a fiumei podesztát állásából kizökkentené. Elvégre is a podeszta nem — miniszter, akinek számolnia kellene a többség állásfoglalásával. Ő úgy vélekedik, hogy a böles rappresentanték leszavazhatják akár százszor, ő csak áll, de nem bukik. Így azután csöndesen, aggodalom nélkül eltelik a hat esztendő s amikor a mérlegre tesszük a rombolás és alkotás munkájának súlyát, hát biz' arra a meggyőződésre jutunk, hogy a rombolást jelentő serpenyő billen lefelé.

Az autonompárt mérsékelt elemei ma azon a véleményen vannak, hogy meg kellett volna minden eszközzel akadályozni a rappresentanzát törvénytelen lépésében. S ha a polgármester csakugyan erélyesen tiltakozott volna s nemcsak kijelentésekkel, hanem érvekkel bizonyítja az eljárás illegális voltát bizonyosan többen álltak volna az ő pártjára. A polgármester azonban csak szinlelte azt, mintha a törvénytelen tényeiről meg volna győződve. Az ülés végén mondott is valamit s akik a közelében voltak az állítják, hogy a podeszta a szavazás után már nem tartotta törvénytelennek a rendőrségi alkalmazottak eljárását. Ez volt az a bizonyos kivezető út, amelyen a podeszta visszajutott veszedelmes helyzetéből a biztos pozícióba.

Fiume rendőrség nélkül maradt. Ez a való tény. Eddig csak azon sopánkodtunk, hogy van rendőrségünk — de rossz. Ma már tovább tartunk. Nincs rendőrségünk. Mert nem nevezhetjük rendőrségnek az olyan züllésnek indult intézményt, aminő most ez a fiumei autonóm polízia. Az alkalmazottak közül az egy referente-t kivéve senki sem tudja, hogy minő sors vár rá. A város rendelkezik majd felettük. Vagy visszaveszi, vagy szélnek ereszti őket. Annyi bizonyos, hogy a rendelkezési állapotba való helyezésnek az volt a célja, — amit már megirtunk — hogy azokat, akik nem tizenhárompróbas autonomisták, ne vegyék vissza a reorganizálás alkalmából. A rostálás miatt kellett tehát az erőszakos és törvénytelen eljárást választani. A rendelkezési állapot azt a helyzetet teremti, hogy a rendőrség alkalmazottai kevésbé törődnek az ügyek intézésével, mint eddig. Nem is lehet lelkiismeretes, gondos munkát várni az olyan emberektől,

akik nem tudják, hogy mi vár rájuk. Sokan már tisztában is vannak azzal, hogy megkapják a végleges „Laufpass“-t. Ezek bizonyosan nem nagy igyekezettel végzik a jövőben a munkájukat. S hogy milyen következményei lehetnek az állapotnak, ezt fölsőleges hangoztatni. A belügyminiszternek sürgős feladata volna, hogy figyelmeztesse a várost arra a kötelességére, amelyet a statutum 78. szakasza állapít meg. A személy és vagyonbiztonságról van benne szó, ami a valóságban ugyancsak gyöngye lábón állott eddig is. Most pedig rosszabbodott is a régi állapot; a veszedelmes elemek garázdalkodásának teljesen szabad tér nyílik a „korona gyöngyében“.

Braun Márkus Fiumében.

(A kék hegyek országából. Ebéd kettesben. Amerikáról s a pénzügyi válságról. Az amerikai magyarok.)

Ma reggel, amint Budapest elneveztek — egy érdekes „idegen“ hagyta el Fiumét. Ezuttal vigasztóló lehet az „idegen“-re, hogy Fiumében bennünket magyarokat is egytől-egyet foglalkoztatnak néznek Braun Márkus, az Eszakamerikai Egyesült-Államok különös hatáskörrel felruházott bevándorlási főfelügyelője tegnap délután érkezett Dalmáciából Fiuméba s csak reggelig maradt itt. Sürgős dolga akadott Belgrádban, ahonnan már holnap Budapestre utazik, onnan pedig egyenesen Berlinbe, Berlinből Szentpétervárra, majd le Olaszországba, azután Spanyolországba. A kék hegyek országából jött Fiuméba s érdekes dolgokat mondott el munkatársunknak a kis fejedelmi székhelyről s a fejedelemségről.

— Oda is el kellett látogatnom — mondotta, mert az utóbbi időben nagyon lábrakapott a kék hegyek országában is a kivándorlási ház. A lakosság tíz százalékára vándorolt már ki s előbb-utóbb Montenegróban beáll a — férfitrány. A montenegróiak, mint a legtöbb kivándorló, otthon hagyják a családjukat s egyedül inuulnak „szerencsét próbálni“.

Braun Márkus Nikita fejedelemtől tiszteltet, akit meginterviewolt országa állapotai felől. Persze rózsás színben festette a viszonyokat, a bombamerényletet éretlen szerb tréfának mondotta. Montenegróból Cattaróba tért vissza Braun Márkus s egy osztrák hajón folytatta útját Ragusa felé. Olyan viharra azonban nem emlékezik, aminőben ezuttal része volt. Az utasok mind megbetegedtek s amikor ebédre harangoztak, csak Braun Márkus maga s a hajó parancsnoka ült asztalhoz. Összenéztek. A parancsnok ezután megszólította:

— Bizonyosan nem most jár uraságod először tengeren.

— Nem. Harminckétszer mentem át a nagy oceanon — felelte Braun Márkus.

Braun Márkus általában előszeretettel beszél utazása alatt előforduló élményeiről. Valóságos etnográfus. Jól tud megfigyelni s kitűnően jellemzi a népek sajátos vonásait. A japánokról is sok érdekességet mond. Az elmúlt esztendőben járt Japánban. Most meg az amerikai flotta látogat el a Sarga tenger felé. 1914-ben talán már egyebet is tudunk. Talán már harctéri tudósítások érkeznek a japán-amerikai háborúról. Egyenlőre azonban még szó sincs háborúskodásról. A flottademonstráció csak az erő fitogtatása.

Majd az amerikai viszonyokról és a pénzügyi válságról beszél. A válságot — úgy mond — a trösztök idézték elő, amikor az elnök hadüzenetére azzal feleltek, hogy bevonták a tőkéjüket. A trösztök nagy veszedelemmel fenyegették az Uniót. A hatalmat ők tartották a kezükben. Oda jutottunk volna, ahová Róma az utolsó császárok idejében. Roosevelt merész lépésre határozta el magát, amikor kimondotta a halálos ítéletet a trösztökre. De győzött s ma kiszabadultak az Egyesült Államok a trösztök bilincseiből. Amerika pénzügyi viszonyai ma már javultak, ámbátor stagnálást tapasztalhatunk még mind addig, amíg az elnök választás le nem folyik. A legnépszerűbb jeltölt Taft hadügyminiszter, a republikánus, aki egyébiránt nem katona ember.

— Hát a magyarokkal mi van odakünn? — kérdeztük tőbben.

— Azok biz kissé éhhetetlenek. Mind bányákba igyekeznek, ahol agyondigózzák magukat, s előbb-utóbb elpusztulnak. A magyar munkások javarésze bányában dolgozik, s csak az ügyesebbek jutnak gyárakba és másutt foglalkozáshoz. Aztán meg, ha az egyiknek, vagy a másiknak baja esik, a gép megcsönkítja vagy megsebesíti, mindig a leghelyetlenebb módot választja. Elmegy az ügyvédhez, aki becsapja. Persze, hogy semmi sem lesz a kártérítésből. De olasz munkásnak vagy más nemzetbeli embernek támad valami baja a munkaadójával, az tudja, hová forduljon segítségért. Elmegy a konzuljához, aki aztán lelkiismeretesen intézi el a baját. A magyar és osztrák konzulátusok egyébiránt ujabban jól vannak szervezve s bizonyosra vehető, hogy a jövőben jobb viszonyok következnek az amerikai magyarokra.

Braun Márkus még tökéletesen beszél magyarul. Pedig tizenéves esztendeje él Amerikában. Egyszerűen, póz nélkül beszél. Igazi amerikai, akiben alig nyilatkozik meg a magyar ember. A szívében magyar, a nyelvében is, de azért a hazája, az otthona már nem ez az ország.

Itt ő csak vendég, akit például két és fél esztendővel ezelőtt nem a magyar embert jellemző udvariassággal fogadtak. A leveleit felbontották, megrágalmazni igyekeztek s még saját nagykövete Bellamy Storer is elárulta honfitársát, ahelyett, hogy kötelessége szerint megvédelmezte volna. Braun Márkus látva, hogy hivatalos minőségben nincs szabad keze, lemondott állásáról s a washingtoni kongresszus elé terjesztette ügyét. A mi diplomaciánk kézzel-lábbal meg akarta akadályozni azoknak az ódiózus aktáknak a kongresszus elé való terjesztését, de Rooseveltnél, noha Storer a tulajdon unokahúgának a férje, mégis utasította külügyi hivatalát az iratok terjesztésére. Braun Márkust — köztudomás szerint — teljesen rehabilitálták és Storer nagykövetet „a legrövidebb úton“ véglegesen elcsapták.

Braun Márkus ma regge utazott el Fiuméből s két hónap múlva tér vissza New-Yorkba, ahol magas állást tölt be s mindig ott van, amikor a magyarok presztizsének emeléséről van szó. A magyaroknak támogatója, pártolója ő s legjellemzőbb talán felfogására, hogy amikor a magyarországi utról visszatérve lemondott állásáról, majd újra elfoglalta azt, Rooseveltnel ezekkel a szavakkal fogadta:

Nohát barátom, még mindig meri pártolni a magyart? . . . Még „ezek után is?“

Elnök ur — válaszoltam neki nyugodtan — minden nemzetnél, „nálunk is” vannak emberek, akik hibáznak. De azért a nagy nemzettest becsületes! És valamennyi náció között a legbecsületesebb faj a magyar!

UJDONSAGOK.

— **A kormányzó né fogad.** Nákó Sándor gróf kormányzó neje született Liphay Eszter bárónő csütörtökön délután 5-től 7 óráig fogad a kormányzó palotában.

— **Kitüntetett tengerészek.** A király buzgó szolgálata elismerésül Merlato Gyulának és Peterdi Istvánnak, az „Adria” tengerhajózási részvénytársaságnál alkalmazott hajóparancsnokoknak, valamint Prossen Tamásnak, a Magyar-horvát tengeri gőzhajózási társaságnál alkalmazott tengerészkapitányának a koronás craný érdemkeresztet, Amaranto Jánosnak, az „Adria” tengerhajózási társaságnál alkalmazott főgépésznek pedig az arany érdemkeresztet adományozta.

— **Az amerikai flotta Fiumében.** Megbízható helyről értesülünk, hogy az Egyesült-Államok hajórajja, amely most tüntető uton jár a japán vizeken, útját visszafelé Szeuzen s a Földközi tengeren át teszi majd meg s ezáltal érinteni fogja a nevezetesebb kikötőket s több mint valószínű, hogy Fiumét is fölkeresi.

— **Jótékony adomány.** Özv. Rudan Károlyné urnó a főmnáziumi segélyalap javára 40 koronát adományozott. Az intézet igazgató-sága ez uton mond köszönetet a nemeslelkű adományozónak, aki az intézet szerény anyagi viszonyok között levő segélyalapjának egyik legteljesebb támogatója.

— **A velencei uralkodói találkozás.** Megerősítik azt a hírt, hogy Vilmos császár Viktor Emánuel királyival valószínűleg már március 25-én fog találkozni Velencében. A találkozás eszméjét Vilmos császár pendítette meg, azt az óhaját fejezve ki, hogy olasz földön való tartózkodása alatt az olasz királyival találkozzék. A találkozásnak csak magánjellege lesz. A három uralkodónak, Vilmos császárnak, Viktor Emánuel és Edvárd királyoknak Málta-szigeten, vagy Korfu szigetén való találkozásáról szóló hír teljesen alaptalan.

— **A hajózási konjunkturák megitélése.** A világtengerészetben szereplő legjelentékenyebb hajósvállalatok most, ez évi mérleg egybeállításának alkalmából, a hajózás jövő kiadásaiával is foglalkoztak s ezeket, a hajótulajdonosok szempontjából indulva ki, nagyon sötét színekkel festik. A hamburg—amerikai társaság, amelynek mérlege 24¹/₄ millió márka nyereséggel zárult az előző évi 32¹/₄ millió márkával szemben, panaszosan ismerteti az 1907. év második felének világtengerészeti kedvezőtlenességét s ehhez azon megjegyzést fűzi, hogy a külkereskedelmi depresszió a világtengerészet főútjain egyre tart, amit az 1907. évi nyereség- és veszteségszámlán is tekintetbe kell venni. Ez azt jelenti, — a részvényesek megnyugtatására, — hogy valamelyes nyereség feltehetően az 1908. évre. A társaság az előző évi 10⁰/₀-kal szemben most 6⁰/₀ osztalékot fizet és tartalékait 17.8 millió márkával dobtatta az 1906. évi 21.8 millióval szemben. Természetes, hogy az északamerikai Egyesült-Államokba induló európai kivándorlás jelentékeny megegyezésének is szentel néhány szót az egyébként szófukar évi jelentés.

— **Fiume áru- és hajóforgalma januárban.** A fiumei kikötőbe tengeren érkezett áru mennyisége 1908. évi januárban 398.087 métermázsát és 11 darabot, az onnét elszállított áru pedig 717.003 métermázsát és 227 darabot tett ki. A behozatal az előző év ugyanezen időszakához képest mintegy 194.000 métermázsával csökkent, a kivétel ellenben körülbelül 38.000 métermázsával emelkedett. A behozatal csökkenését az ávány-szén behozatal csökkenése idézte elő. A január hónapban behozott szén mennyisége 91.300 métermázsá volt, szemben az előző évi 267.698 métermázsával. Azonkívül csökkent a nyers pamut, nyers juta, téglák és cserépszindely, vas-félgyártmány, gép és készülék, só és szuperfoszfát behozatala is, és ezt a csökkenést nem tudta ellensúlyozni az a kisebb-nagyobb emelkedés, amelyet a tengeri, a bor, foszfát-föld, szantorin-föld, nyers vas és

acél behozatalánál találunk. A kikötő kivételében lényeges emelkedést mutat a nyers cukor mennyisége. Ellenben a homok és kristálycukor mennyisége 98 ezer métermázsáról 45 ezer métermázsára, a liszté pedig 105 ezer métermázsáról 49 ezer métermázsára csökkent. Nagyobb csökkenés észlelhető még a finomított cukornál, magnézitnél és sónál is. A nyers cukron kívül még árpa, tengeri, bab, vasuti talpa, tölgy és fenyőkivonat kivételében is kisebb-nagyobb emelkedés mutatkozik. A hajóforgalom adatai szerint 1908. januárjában 631 hajó érkezett a fiumei kikötőbe és pedig 610 rakományval és 21 üresen. A rakományval érkezett hajók közül 482 gőzös és 128 vitorlás volt, az üresen érkezettek közül 12 gőzös és 9 vitorlás.

— **Godowsky hangversenye.** A helybeli hangverseny-egyesület lelkes vezetőségének sikerült Godowsky Lipótot, a bécsi konzervatórium vezetésére meghívót hirtvev zongoraművészt egy március 10-én rendezendő hangversenyre megnyerni. A Deák-szálló nagytermében este fél kilenckor kezdődő hangverseny műsora a következő:

1. Beethoven — „Sonata” op. 27 N. 1. in mi bem. magg.
2. Rameu — (1683-1764) „Tambourin Corelli — (1653-1713) „Pastorale”, Loeilly — (1660-1728) „Gigue” arrangements Godowsky.
3. Chopin — „Fantasia”, „Notturmo” in re bem., „Impromptu” in la bem. m., 2 Mazurkas, „Polonaise” in la bem.
4. Liszt — „Harmonies du soir”, „Etude” fa min.
5. „Poldini” II. libro di Walzer op. 42.
6. „Strauss-Godowsky” Kontrapunktsche Walzerkaprizen a „Denevér” operette motívumai után.

A kiváló művész egy Ehrbar-zongorán fog játszani.

— **A kikötőből.** Érkezett: „Elsvick Hall” angol gőzös Newcastleből 5460 tonna szénrel; „Proteo” osztrák gőzös North Schieldből 3100 tonna szénrel; „Árpád” Adria gőzös 9000 láda délig ümölcsessel; „Estore” osztrák gőzös 1800 tonna jutával; „Porer” zarái tengerészeti hatósági gőzös Müller révkapitányral. Indult: „Dalmatia” yacht Dalmácia katonai parancsnokával Zarába; „Poudour” török hajó 760 tonna fával Candiába.

— **Hajórajunk utja.** A magyar-osztrák hajóraj utra kelt Maltából Barcelonába. Drury tengernagy előzőleg az „Erzherzog Karl” fedélzetére ment bucsuzás végett. Az angol hajó legénysége a hajóosztály elindulásakor lelkes „hurrá” kiáltásokban tört ki. Hir szerint az angol földközi hajóraj ősz elején visszaadja a magyar-osztrák hajóraj látogatását.

— **Adria Tengerhajózási Társaságról.** Az Adria m. kir. tengerhajózási társaság az elmúlt esztendő kedvező eredményrel zárta, ami lehetővé teszi, hogy a vállalat igazgatósága az osztalékot a tavalyi 20 koronával szemben az idén 22 koronában állapítsa meg. Az idei esztendő különben igen mozgalmasságú igérkezik az Adria számára, mert valószínűleg még ez év folyamán dülőre fogják vinni a társaság két esztendő múlva lejáró szerződésének a meghosszabbítását. A vállalat tisztázott helyzetet akart teremteni a maga számára, mert új beruházásokat akar tenni, nevezetesen új hajókat akar rendelni és új hajójaratokat akar szervezni. Ugy tudjuk, hogy a szerződés meghosszabbítására vonatkozó tárgyalások között állanak. A Kohner Zsigmond elhunytával megüresedett igazgatósági helyet — hir szerint — az idei közgyűlésen aligha fogják betölteni.

— **Turbinás hajók szaporodása.** A világtengerészetben ez idő szerint 159 turbinás gőzhajó van üzemben, amelyek együttesen 1.069.750 lóerőt képviselnek. A turbinásos közt van 93 hadihajó 1.068.750 lóerővel, 57 kereskedelmi gőzhajó 59.600 lóerővel és 9 yacht 24.400 lóerővel. A leggyorsabb turbinás gőzös az angol haditengerészet építés alatt álló „Swift” nevű torpedóuzója, amely 30 ezer lóerővel 36 tengeri mérföldet fog óránként befutni. A kereskedelmi gőzhajók között a „Lusitania” és „Mauretania” említendők első helyen 69.000 lóerővel és 25 tengeri mérföld gyorsasággal. A turbinás hajók nemzetek szerint a következőképp csoportosíthatók: Angliának van 62 hadi, 43 kereskedelmi hajója és 6 yachtja.

Franciaországnak 11 hadi és 1 kereskedelmi hajója. Japánnak 1 hadi és „ kereskedelmi hajója. Az Egyesült Államoknak 6 hadi, 3 kereskedelmi hajója és 2 yachtja. Olaszországnak 1 hadihajója, Ausztria-Magyarországnak 1 hadihajója. Braziliának 3 hadihajója. Németországnak 6 hadihajója. Egyiptomnak 1 yachtja. Két hadihajó nemzetisége egyelőre ismeretlen. Ezenkívül a „P. inesse Elisabeth” belga postahajó is fel van szerelve turbinával.

— **Szalónhajó szolgálat.** A Magyarhorát tengeri gőzhajózási társaság elhatározta, hogy az eddigi óránkénti szalónhajó szolgálatot Fiume és Abbázia közt, Lovranáig meghosszabbítja olyképen, hogy az említett járatok egyik része Fiuméből Abbázián át Lovranáig és visszafelé utazzással egészítetik ki. Az új szolgálat menetrendje e hó 8-án lép életbe s a következő:

1. *Indulás Fiuméből:* d. e. 7, 8, 9, 10 és 11 órakor, délben 12 és d. u. 2, 3, 4, 5, 6 és 7 órakor.

2. *Abbáziából Lovranába:* d. e. 8.45, 9.45, 1.45 és 11.45 órakor, ugyszintén d. u. 2.45, 3.45, 4.45 és 5.45 órakor.

3. *Lovranából Abbázia és Fiume felé:* d. e. 9.30, 10.30, 11.30 és d. u. 2.30, 3.30, 4.30 és 6.30 órakor.

4. *Abbáziából Fiume felé:* d. e. 6.45, 8, 9, 10 és 11 órakor, délben 12 és d. u. 2, 3, 4, 5, 6 és 7 órakor.

Ikában a hajók d. e. 9.05, 11.35 és d. u. 12.05, 2.35, 4.05 és 6.05 órakor fognak kikötni; ugyszintén a Fiuméből délben 12 és d. u. 6 órakor elinduló hajók Abbáziának érintése után *Voloskát* is fölkeresik, ezenkívül minden nap d. u. 1.45 órakor Voloskából Abbázián át Fiume felé indul egy hajójarat.

— **A kereskedők és iparosok egyesülete** e hó 19-én délelőtt 10 és fél órakor tartja évi közgyűlését *Morini* Pompeo elnöke alatt. A napirend a következő: 1. Az igazgatóság jelentése az egyesület működéséről. 2. A mérleg bemutatása, a jövő évi költségvetés megállapítása. 3. A mérleg elfogadása s az igazgatóság fölmentése. 4. Az elnökség és az igazgatóság megválasztása.

— **A harmadik Recsina-híd.** Fiumében már minden gazdasági, műszaki és egyéb ügyből politikai kérdést csinálnak. Szombaton tárgyalták a városháza kisebb tanácstermében a harmadik Recsina hidra vonatkozó terveket, s a tárgyaláson részt vettek a kormány, az államvasut, Fiume és Szusák község képviselői. A kérdésben teljes megegyezés jött létre, csak mikor a jegy ökönyvet kellett volna megszerkeszteni, merültek fel differenciák. Barcsics Erazmus azt követelte, hogy a jegyzőkönyvet magyar és horvát nyelven készítsék el, mire Fiume képviselői az olasz nyelv mellett foglaltak állást. Így azután teljes volt a zavar. Az elnöklő Ehrenhöffler miniszteri tanácsos a vita eredményeképpen a jegyzőkönyvnek magyar és horvát nyelven való megszerkesztését mondta ki. Fiume persze protestált, mire az olasz nyelv jogát ismerték el. Erre Barcich ur és a szusági polgármester eltávozott s nélkülük fejezték be a tanácskozást.

— **Hangverseny.** Tegnap este folyt le a Deák-szálló nagytermében a Thoman-féle hangverseny, csekély érdeklődés mellett. A szereplők nagy tetszés mellett adták elő műsordarabjaikat s nagyobb támogatást érdemeltek volna a fiumei közönség részéről.

— **Az első horvát takarékpénztár,** amelynek Fiumében is van fiókja tegnapelőtt tartotta közgyűlését, amelyen az 1907. évi mérleget teljesen elfogadták. Végül megegyeztek, hogy a részvénytőkét 3 millió 600.000 koronáról, 5 millió 400.000 koronára felemelik oly módon, hogy 900 új részvényt adnak ki egyenkint 2000 korona névértékkel.

— **Uj hajósvállalat Olaszországban.** Milanóban új hajóstársaság létesült „Navigazione fluviale marittima San Marco” név alatt 550.000 lira alaptőkével, amely 1 millióra fog felemeltetni. Az új társaság alapszabályai szerint az Adriai tengerbe ömlő vizeken fog üzemet folytatni s ezenkívül magán az Adriai tengeren is, amennyiben ez a megfelelő kilátásokat fogja nyújtani. Ugy látszik, hogy ez a folyamhajózási társaság komoly versenyt fog támasztani az apuliai partokon hajózást üző

„Puglia“ társaságnak s alighanem versenyezni fog ezzel a ormánnyal megkötendő szerződés elnyerése körül is.

— **Sorozás.** A városi tanács közli, hogy az 1908. évi sorozásokat a városi kaszárnyában fogják megtartani. Március 16-án reggel 8 órakor az 1887-ben született állításkötelesek kerülnek sor alá. 17-én a második és harmadik korosztályba tartozók, míg 18-án az idegen állításkötelesek tartoznak sorozásra megjelenni.

— **Mozgófényképek.** Az „Edison“ mozgófényképszínház legújabb műsora: A talizmán-kapus. — Az elhagyottak. — A szemtelen szállásadó. — Művészi átköltőzködés.

— **A gyorsírást elsajátítani óhajtok figyelmébe!** A Fiumei Magyar Gyorsírókör kebelében alakult gyorsíró-tanfolyamon a tanítás már megkezdődött és még rövid ideig vétetnek fel jelenkezők. Tehát, akik a gyorsírást megtanulni óhajtják, azok jelentkezzenek a tanfolyam vezetőségénél minden kedden és pénteken este 8 és 9 óra között a „Kereskedők és Iparosok“ egyesületének helyiségében (a városi takarékpénztár épületében Caffe Grande mögött, földszint) az első vásárcsarnok bejáratával szemben.

— **A betegségek elleni harcban a világ legkiválóbb orvosai egyesülnek.** E betegségek sorában az első helyet az Epilepszia (Nyavatorés) foglalja el. E bajban szenvedőknek vigasztalhat azon értesülésünk, mely szerint egy magyar orvos e betegség ellen új és hatékony gyógyító módszert alkalmaz, amelyért már a külföld is méltó elismerésben részesítette. Ez az orvos Dr. Szabó Sándor Budapest, V. Alkotmány u. 5., ki készséggel nyújt felvilágosítást mindazoknak, kik gyógyító módszere segélyével e súlyos bajtól szabadulni óhajtanak.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

TAVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, márc. 9. A képviselőház mai ülésén *Justh Gyula* elnököl.

A képviselők közül közül nagyon kevesen vannak jelen. Elsőnek *Lukács László* román nemzetiségi beszél. Kijelenti, hogy ő és pártja kérlelhetetlenül fog küzdeni a házszabályrevízió ellen. A horvát obstrukcióról szólva kijelenti, hogy a horvátok azért harcolnak, mert a kormány nemzeti lényük ellen tör. Az elnök figyelmezteti *Lukács* ut, hogy maradjon a tárgynál. *Lukács* a házszabályrevízió ellen beszél ezután az ülés végéig.

A trencsényi választás.

TRENCSÉNY, márc. 9. A trencsényi kerületben ma van a választás. Két jelölt küzd a mandátumért: *Béla* Henrik alkotmánypárti és *Stuhr* Károly pánszláv ügyvéd. Délben a szavazatok így oszlottak meg:

Béla Henrik 201
Stuhr Károly 40

A választók után itélve *Béla* Henrik megválasztása bizonyos.

Népgyűlés a választói jog miatt.

BUDAPEST, márc. 9. A budapesti szociáldemokrata párt tegnap népgyűlést tartott, a melyben bejelentette a harcot a kormány választói jog reformja ellen. A népgyűlés után tüntetés volt. A tüntetők a függetlenségi párt elé vonultak, de a rendőrség szétoszlatta őket. Több letartóztatás történt.

A „kémkedő“ főhadnagy.

RÓMA, márc. 9. *Komolya* József szegedi főhadnagyot, akit kémkedés g anuja miatt letartóztattak, ma szabadonbocsátották, mert a vizsgálat kiderítette, hogy a főhadnagy nem kémkedett.

Főhadnagy az örültek házában.

CSÁKTORNYA, márc. 9. *Farkas* Árpád főhadnagy, akin a minap kitört az örültség, ma Lipótmezőre szállították.

Öngyilkos szolgabíró.

ZOMBOR, márc. 9. *Szalay* Imre szolgabíró ma agyonlőtte magát. Tettének oka ismeretlen.

Parasztlázadás.

BUKAREST, márc. 9. Moldova északi részében parasztlázadás tört ki. Több összeütközés történt. A lázadók fenyegető állást foglaltak el.

Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk telefonszáma (ugy interuban, mint helyi beszélgetésekre) 229 Nyomdánk telefonszáma (közvetlenül lapzárta előtt felmerülő sürgős tudósítások számára) 920.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globe“ hírlapelarusító üzletben, Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-féle hírlapelarusító üzletben. — A m. kir. dohánygyárüzletében, Piazza Elisabetta. — Capudi Romualdo likörüzetében, Deák Corso. — Trbojević G. papirkereskedésében Via del Molo. Barbis Giov. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban.

Felelős szerkesztő: *Korcsmáros* Nandor.
Szerkesztő és lapigazgató: *Murai* Jenő.

Polgári, gimnáziumi és vasúti altszít
vizsgákra előkészít

egyetemet végzett tanárjelölt. Cím a kiadóban.

Hirdetmény.

A fiumei m. kir. állami tengerészeti akadémiával kapcsolatos internátusban a jövő tanévben előreláthatólag 6 ingyenes és 4 félingyenes hely lesz betöltendő.

A felvételre vonatkozó bővebb értesülés az említett internátus igazgatóságánál szerezhető.

Fiume, 1908. évi február hó 27-én.

A tengerészeti hatóság elnöke helyett:

Dr. Fuhrmann
ministeri tanácsos.

Catti György utóda

és. és kir. udvari szállító

GYÖGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek, b. stb.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RESZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA
betétkönyvek és folyószámlák után

4 1/2% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Dr. MARSIK ANDOR

ügyvédi irodáját

megnyitotta

a Corsia Deák 30 sz. ház I. em.

Tévedés az,

ha bárki, akár reklám céljából akár más szándékkal azt állítja, hogy jobb magyar ételeket, vagy jobb magyar borokkal szolgál, mint az egyedüli, jó hírnevű

MAGYAR VENDÉGLŐ

magyar otthon

„Riva Szapary“, az Adria palota mellett. Az előkelő magyarság találkozó helye.
Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Cantridán, a Franich villában a fürdővel szemben egy

Poliphon zeneszekerény-automata
igen olcsón eladó.

HASZNÁLT BUTORT

és minden más dolgot veszek. Levélbeli vagy személyes meghívásra házhoz megyek. Kloor Via Andrassy 21.

Első fiumei magyar uri és női borbély és fodrásza terme az Adria palotában.

különbejárata női
fodrászteremmel

végez hajmosást, andolirozást mindennemű divatos fésülést és hajmunkát, maniküre és pediküre munkát az üzletben és hához járva jutányos áron.

Egy hajmosás 2 kor.

Virágkedvelő urak és hölgyek figyelmébe ajánlja új virágkereskedését

Kovács Teréz

FIUME, Corsia Deák 30 sz.
(Ossoinack-ház) a kapubejáratában.

Itteni nagyobb cég németül és magyarul beszélő

gyakornokot keres,

csekély fizetéssel. Ajánlatok „gyakornok“ jellegű alatt a lap kiadóhivatalába.

HIMMEL FERDINAND

FIUME

elsőrangú divatszabászata márczius elsejétől

Via Fiumara 2. szám. II. em.
alatt van.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitünő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

pőképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Magyar
cég.

Wellmann Testvérek

Nagy
választék

FIUME, Via del Pozzo 2.

Telefon sz. 19.

vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkek dúsan felszerelt raktára olcsó árakon.

Takaréktűzhelyek! Kályhaellenzők! Széntartók! Mérlegek!

Krupp-féle

Hazai gyártmányú losonci

Berndorfi nickeledények.

Excelsior zománzedények.

1200 darab
urí női és gyermek
TÉLI TRIKÓT

tekintettel a téli szezon előre-
haladására bámulatos olcsón
ad el a

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrassy I. sz.

ROSENBERGER B.

nagy butorraktára

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Telefon sz. 504.

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrassy, — Telefon 121. sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda
a villamos vasut mentén. Villamos világítás,
lift, fürdőszobák stb. stb.

Table D'Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich 1. sz.

Via Adamich 1. sz.

Villamos világítási, villámhárító, telefon és villamos-csengő berendezések.
Villamos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

Cinematograf „EDISON”

Mozgóképtér-
em
VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtekélyesebb ve-
títési szerkezettel.

Villamosan szellőztetett s kényel-
mes üléssekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től
kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók
a pénztárnál.

Mindenféle használt
butort veszek
a legjobb árban.

Deutsch M.

Via Governo 4.

FABRO GIUSEPPE

Via Governo — FIUME — (Corso)

Késes és köszörős

dus raktárral a legjobb minőségű
késáruban és mindennemű vágószerszám-
szamban.

Nikkelezés és villanyerőre berendezett
műhely.

ELSŐ FIUMEI

RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra át-
veszek. Olcsó havi előfizetés ellenében
rendben tartom az egész ruhakészletet. 30
éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pártfogást kér

Schönberg H. férfiszabó.

Urános-kétkítő pasztillák,

liszt, fűszer, hüvelyesek
és kókuszszir elárúsítása.

Weisz Ignác

I. sz. régi vásárcsarnok.

Bors, fűszerek és egyéb fűszerek
a vevő előtt daráltnak le.

LIEBL ISTVÁN

MONTE VERDE

vendéglője a Jelačić kaszárnyával
szemben.

Kitünő magyar konyha

Hamisítatlan magyar borok.

Kőbányai polgári sör.

Olcsó havi előfizetések.

Fedett tekepálya.

Női kalapok

Legújabb divatu modellek és
formák.

Átalakítások a legizlésebb
kivitelben eszközöltetnek.

▶ **Jutányos árak!** ◀

WEISZ FANNY

Via Andrassy 13. FIUME Via Andrassy 13.

**Fiumei első magyar rizshántoló-é-
rizskeményítőgyár részv. - társaság**

F I U M E.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VÉDJEGY.

◀ vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

KÖZTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

A
„De la Ville”

kávéházban

ma és minden este

BARCA JENŐ

jeles kaposvári cigány zenekara

hangversenyez.

Schenk Lajos

férfiszabó üzlete.

FIUME, Corso 7. sz. II. em.

Készít a legfinomabb angol és fran-
ria szövetekből a a legkényesebb igé-
nyeknek megfelelő divatos öltönyöket és
felső kabátokat mérsékelt áron.

Nagy raktár hel- és külföldi szövetekben.

Potosnyak E.

FIUME, Corsia Deak 38 I. em.

elválal zongora-javításokat hangzolásokat mér-
sékelt áron.

Gyakorlott szorgalmas

magyar varrónő

házakhoz ajánkozik. Cim: Huzor Katinka, Via
Caserma 5.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME